

Bruselj, 18.6.2019
C(2019) 4424 final

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 18.6.2019

**o osnutku celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta Slovenije za
obdobje 2021–2030**

{SWD(2019) 271 final}

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 18.6.2019

o osnutku celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta Slovenije za obdobje 2021–2030

EVROPSKA KOMISIJA –

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹ ter zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 mora vsaka država članica Komisiji predložiti osnutek svojega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta za obdobje od 2021 do 2030 v skladu s členom 3(1) in Prilogo I k navedeni uredbi. Prve osnutke celovitih nacionalnih energetskega in podnebnega načrta je bilo treba predložiti do 31. decembra 2018.
- (2) Slovenija je svoj osnutek celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta predložila 31. decembra 2018. Predložitev navedenega osnutka načrta je osnova in prvi korak ponavljajočega se postopka med Komisijo in državami članicami za dokončanje celovitih nacionalnih energetskega in podnebnega načrta ter njihovo poznejše izvajanje.
- (3) V skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 mora Komisija osnutke celovitih nacionalnih energetskega in podnebnega načrta oceniti. Komisija je izvedla obsežno oceno osnutka celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta Slovenije, pri čemer je upoštevala ustrezne elemente Uredbe (EU) 2018/1999. Navedena ocena² je objavljena skupaj s tem priporočilom. Na njej temeljijo priporočila v nadaljevanju.
- (4) Priporočila Komisije lahko obravnavajo (i) raven ambicioznosti ciljev in prispevkov z vidika skupnega doseganja ciljev energetske unije in zlasti ciljev Unije za leto 2030 za energijo iz obnovljivih virov in energetske učinkovitosti ter raven elektroenergetske povezanosti, ki jo država članica želi doseči do leta 2030; (ii) politike in ukrepe, ki se nanašajo na cilje na ravni držav članic in Unije ter druge politike in ukrepe s potencialnim čezmejnimi pomenom; (iii) vse dodatne politike in ukrepe, ki bi bili lahko potrebni v celovitih nacionalnih energetskega in podnebnega načrta; (iv) interakcije med obstoječimi in načrtovanimi politikami in ukrepi, vključenimi v celovite nacionalne energetske in podnebne načrte v okviru ene razsežnosti in med različnimi razsežnostmi energetske unije ter doslednost teh politik in ukrepov.

¹ UL L 328, 21.12.2018, str. 1.

² SWD(2019) 271.

- (5) Komisija je pri oblikovanju priporočil menila, da je treba na eni strani sešteti nekatere količinsko opredeljene načrtovane prispevke vseh držav članic, da se ocenijo ambicije na ravni Unije, na drugi strani pa zadevni državi članici zagotoviti dovolj časa, da lahko priporočila Komisije ustrezno upošteva pred dokončnim oblikovanjem svojega nacionalnega načrta.
- (6) Priporočila Komisije glede ambicij držav članic v zvezi z energijo iz obnovljivih virov so zasnovana na enačbi iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1999, ki temelji na objektivnih merilih.
- (7) Glede energetske učinkovitosti priporočila Komisije temeljijo na oceni nacionalne ravni ambicij, predlagane v osnutku celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta, v primerjavi s skupnim obsegom prizadevanj, ki so potrebna za doseganje ciljev Unije, pri čemer se po potrebi upoštevajo informacije o posebnih nacionalnih okoliščinah. Končni nacionalni prispevki na področju energetske učinkovitosti bi morali odražati stroškovno učinkovite možnosti za prihranke energije, podpirati pa bi jih morali trdna dolgoročna strategija za prenovo stavb in ukrepi za izvajanje obveznosti prihranka energije, ki izhaja iz člena 7 Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta³. Države članice bi morale tudi dokazati, da so ustrezno upoštevale načelo „energetska učinkovitost na prvem mestu“, tako da pojasnijo, kako energetska učinkovitost prispeva k stroškovno učinkovitemu doseganju nacionalnih ciljev konkurenčnega nizkoogljičnega gospodarstva in zanesljivosti oskrbe z energijo ter odpravljanju energijske revščine.
- (8) Uredba o upravljanju energetske unije od držav članic zahteva, da predložijo splošen pregled naložb, potrebnih za doseganje ciljev in prispevkov, določenih v celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu, ter splošno oceno virov teh naložb. Nacionalni energetski in podnebni načrti bi morali zagotoviti preglednost in predvidljivost nacionalnih politik in ukrepov ter s tem varnost naložb.
- (9) Komisija je obenem v okviru cikla evropskega semestra 2018–2019 pozornost usmerila na potrebe držav članic po naložbah na področju energetskih in podnebnih ciljev. To je upoštevano v poročilu za Slovenijo⁴ iz leta 2019 in priporočilu Komisije za priporočilo Sveta Sloveniji⁵ v okviru evropskega semestra. Komisija je pri oceni osnutkov celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov upoštevala najnovejše ugotovitve in priporočila evropskega semestra. Priporočila Komisije dopolnjujejo zadnja priporočila, izdana za posamezne države članice v okviru evropskega semestra. Države članice bi morale tudi zagotoviti, da so v njihovih celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih upoštevana zadnja priporočila, izdana za posamezne države članice v okviru evropskega semestra.
- (10) Poleg tega uredba o upravljanju energetske unije od vsake države članice zahteva, da vsa priporočila Komisije glede svojega osnutka celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta, ki ga mora predložiti do 31. decembra 2019, ustrezno upošteva, če pa priporočila ali znatnega dela priporočila ne upošteva, mora podati in objaviti svojo obrazložitev za to.

³ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1).

⁴ SWD(2019) 1023 final.

⁵ COM(2019) 524 final z dne 5. junija 2019.

- (11) Države članice bi morale v svojih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtih ter posodobitvah v poznejših letih sporočiti iste podatke, kot jih poročajo Eurostatu ali Evropski agenciji za okolje. Uporaba istega vira in po potrebi evropskih statističnih podatkov je prav tako bistvena za izračun izhodišča za pripravo modelov in napovedi. Uporaba evropskih statističnih podatkov bo omogočila boljšo primerljivost podatkov in napovedi, ki se uporabljajo v celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtih.
- (12) Vsi elementi Priloge I k Uredbi (EU) 2018/1999 se vključijo v končni celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt. V tem okviru bi bilo treba oceniti vplive načrtovanih politik in ukrepov na makroekonomske razmere ter, kolikor je to mogoče, na zdravje, okolje, zaposlovanje, izobraževanje, spretnosti in socialne razmere. Javnost in druge zainteresirane strani morajo sodelovati pri pripravi končnega celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta. Ti in drugi elementi so podrobno opisani v delovnem dokumentu služb Komisije, objavljenem skupaj s tem priporočilom⁶.
- (13) V končnem načrtu mora Slovenija zagotoviti, da so vsi elementi, ki manjkajo v osnutku, npr. scenarij obstoječih ukrepov, ocena učinka in potrebe po naložbah, obravnavani za vse razsežnosti. Upoštevati je treba tudi medsebojne povezave med obstoječimi in načrtovanimi politikami in ukrepi, zlasti sinergije med razogljičenjem, energetske varnostjo in notranjim trgov po načelu „energetske učinkovitost na prvem mestu“. Ocena, ali bodo obstoječe politike zagotovile zmanjšanje uporabe fosilnih goriv v energetske sektorju, ter informacije o delovanju energetskega trga so pomembni elementi, ki jih je treba obravnavati v končnem načrtu. Podobno morajo cilji na področju raziskav, inovacij in konkurenčnosti podpirati prizadevanja, načrtovana za druge razsežnosti energetske unije.
- (14) Končni celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt bi se izboljšal z vključitvijo celovite analize sedanjega položaja sektorja nizkoogljičnih tehnologij na svetovnem trgu, v kateri bi bile izpostavljene konkurenčne prednosti in morebitni izzivi. Koristno bi bilo vključiti merljive cilje za prihodnost, opredeljene na tej podlagi, kot tudi politike in ukrepe za njihovo doseganje skupaj z ustreznimi povezavami s podjetniško, industrijsko in izobraževalno politiko. Končni celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt bi bilo možno izboljšati tudi z večjo vključitvijo krožnega gospodarstva, pri čemer bi bilo treba poudariti njegov potencial za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.
- (15) Priporočila Komisije Sloveniji temeljijo na oceni osnutka celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta Slovenije, ki je objavljena skupaj s tem priporočilom⁷ –

⁶ SWD(2019) 271.

⁷ SWD(2019) 271.

PRIPOROČA, DA SLOVENIJA UKREPA TAKO, DA:

1. opredeli stroškovno učinkovite dodatne politike in ukrepe, zlasti za stavbe, glede na ciljno znižanje za 15 % v primerjavi z letom 2005, ki naj bi bilo v zvezi z emisijami toplogrednih plinov izpolnjeno do leta 2030 za sektorje, ki niso vključeni v sistem EU za trgovanje z emisijami, in ustrezno zavezo na podlagi Uredbe (EU) št. 841/2018 Evropskega parlamenta in Sveta⁸, da emisije zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva ne bodo presegle odvzemov;
2. znatno zviša raven ambicij za leto 2030 na delež energije iz obnovljivih virov, ki znaša vsaj 37 %, kot prispevek Slovenije k cilju Unije za energijo iz obnovljivih virov za leto 2030, kot je navedeno v formuli v Prilogi II k Uredbi (EU) 2018/1999 in ob ustreznem upoštevanju ustreznih okoliščin in nacionalnih omejitev; v končni celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt vključi okvirni začrtani potek, ki dosega vse referenčne vrednosti iz člena 4(a)(2) Uredbe (EU) 2018/1999 v skladu z navedenim deležem, glede na to, da je treba povečati prizadevanja za skupno doseganje tega cilja; predloži podrobne in količinsko opredeljene politike in ukrepe, ki so v skladu z obveznostmi iz Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta⁹, da se omogoči pravočasno in stroškovno učinkovito doseganje tega prispevka; zagotovi, da se cilj glede energije iz obnovljivih virov za leto 2020, določen v Prilogi I k Direktivi 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰, v celoti doseže in ohranja kot izhodišče od leta 2021 naprej, ter pojasni, kako namerava tak izhodiščni delež doseči in ohranjati; poveča raven ambicij v sektorju ogrevanja in hlajenja, da doseže okvirni cilj iz člena 23 Direktive (EU) 2018/2001 in cilj na področju prometa iz člena 25 Direktive (EU) 2018/2001; zagotovi konkretne ukrepe za poenostavitev upravnih postopkov in omogočitvenih okvirov za samooskrbo z energijo iz obnovljivih virov in skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov v skladu s členoma 21 in 22 Direktive (EU) 2018/2001;
3. znatno poveča ambicije za zmanjšanje porabe primarne energije v letu 2030 zaradi potrebe po povečanju stopnje prizadevanj za doseg cilja Unije na področju energijske učinkovitosti do leta 2030; izrazi svoj prispevek v smislu porabe končne energije; predlaga ambicioznejše politike in ukrepe, ki bi zagotovili dodatne prihranke energije do leta 2030; navede politike in ukrepe za celotno obdobje 2021–2030, vključno z njihovim učinkom v smislu pričakovanih prihrankov energije, ter časovni okvir za njihovo izvajanje;

⁸ Uredba (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2030 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa št. 529/2013/EU (UL L 156, 19.6.2018, str. 1).

⁹ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

¹⁰ Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (UL L 140, 5.6.2009, str. 16).

4. opredeli ukrepe, ki podpirajo cilje na področju energetske varnosti v zvezi z diverzifikacijo in zmanjšanjem energetske odvisnosti, vključno z ukrepi, ki zagotavljajo prožnost;
5. opredeli v prihodnost usmerjene cilje v zvezi s povezovanjem trgov, zlasti ukrepe za razvoj bolj konkurenčnih veleprodajnih in maloprodajnih trgov;
6. pojasni nacionalne cilje in cilje financiranja na področju raziskav, inovacij in konkurenčnosti, zlasti v zvezi z energetsko unijo, ki jih je treba doseči med letoma 2023 in 2030, da bodo zlahka merljivi in primerni za podporo izvajanju ciljev v drugih razsežnostih celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta; take cilje podpre s posebnimi in ustreznimi politikami in ukrepi, vključno s tistimi, ki jih je treba oblikovati v sodelovanju z drugimi državami članicami, kot je strateški načrt za energetsko tehnologijo;
7. izvede popoln postopek posvetovanja s sosednjimi državami in drugimi državami članicami za stroškovno učinkovito spodbujanje doseganja ciljev energetske unije; nadalje preuči čezmejne možnosti in makroregionalne vidike usklajene energetske in podnebne politike, zlasti na Jadranu, s ciljem zmanjšati ogljični odtis regije in izvajati ekosistemski pristop;
8. predloži splošen pregled naložb, ki so potrebne za posodobitev njenega gospodarstva z dosegom energetskih in podnebnih ciljev, ter splošno oceno virov teh naložb, vključno z ustreznim financiranjem na nacionalni in regionalni ravni ter ravni Unije; pri tem naj upošteva stroškovno učinkovito ustvarjanje prenosov na druge države članice v skladu z Uredbo (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta¹¹ kot vira financiranja;
9. navede vse subvencije na področju energije, zlasti za fosilna goriva, sprejete ukrepe in načrte za njihovo postopno opuščanje;
10. dopolni analizo interakcij s politiko na področju kakovosti zraka in s politiko na področju emisij z več kvantitativnimi podatki, vsaj z zahtevanimi informacijami o predvidenih emisijah onesnaževal zraka v okviru načrtovanih politik in ukrepov;
11. bolje vključi vidike poštenega in pravičnega prehoda, zlasti z zagotavljanjem podrobnejših podatkov o vplivih načrtovanih ciljev, politik in ukrepov na družbo, zaposlovanje in spretnosti, zlasti v zvezi s postopno opustitvijo električne energije, proizvedene s premogom; nadalje razvije pristop k obravnavi vprašanj, povezanih z

¹¹ Uredba (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L 156, 19.6.2018, str. 26).

energijsko revščino, vključno s podrobno opredelitvijo ocene, zahtevane z Uredbo (EU) 2018/1999.

V Bruslju, 18.6.2019

Za Komisijo
Miguel Arias Cañete
Član Komisije

OVERJENA KOPIJA
Za Generalnega sekretarja,

Za: Jordi AYET PUIGARNAU
Direktor pisarne Komisije
EVROPSKA KOMISIJA